

Panos-tuotos 2018

Tuontipanosten hinnat nousivat kotimaisten panosten hintoja enemmän vuonna 2018

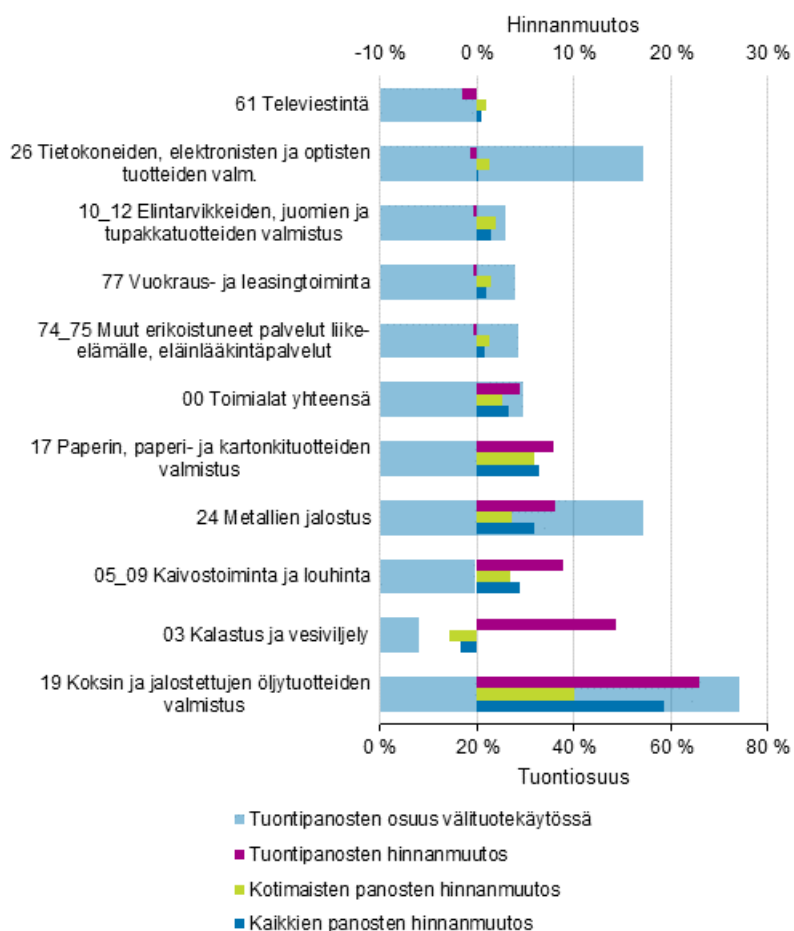
Väliuotekäytön hinnat nousivat vuonna 2018 kaikilla toimialoilla yhteensä 3,2 prosenttia Tilastokeskuksen panos-tuotostilaston mukaan. Kotimarkkinoilta hankittujen panosten hinnat nousivat 2,6 prosenttia, kun taas ulkomailta tuotujen panosten hinnat nousivat 4,5 prosenttia. Panosten tuonnilla oli siis keskimäärin toimialan väliuotekäytön hinnanmuutosta nostava vaikutus.

Väliuotekäyttö koostuu tuotantoprosessissa panoksina kulutettujen tavaroiden ja palveluiden arvosta, lukuun ottamatta kiinteitä varoja, joiden kulutus kirjataan kiinteän pääoman kulumisena. Tavarat ja palvelut voidaan joko muuntaa tai käyttää hyväksi tuotantoprosessissa. Noin 30 prosenttia kaikista panoksista tuodaan ulkomailta.

Suurin vaikutus panosten tuonnilla on toimialoilla, joilla väliuotteista suuri osa tuodaan ulkomailta, ja joiden ulkomailta tuotujen väliuotteiden hinnat ovat kehittyneet kotimarkkinapanoksiin nähden poikkeavasti.

Suurin tuonnin hintavaikutus yritysten väliuotekäyttöön oli toimialalla 19 Koksien ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus. Tähän vaikutti se, että toimialan panosten tuontiosuus oli keskimääräistä suurempi, 74 prosenttia, ja tuontihintojen 23 prosentin nousu oli kotimaisten panosten 10 prosentin hinnannousua suurempi.

Toimialojen välituotekäytön hinnanmuutokset ja tuontiosuudet

Tuontipanosten käyttö hillitsi yritysten välituotekäytön hinnanmuutosta etenkin toimialalla 26 Tietokoneiden, elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus. Tällä toimialalla tuontipanosten hinnat laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin yhden prosentin, kotimaisten panosten hintojen noustessa saman verran. Tuontipanosten osuuden ollessa 54 prosenttia kaikista toimialan panoksista, laskeneet tuontihinnat pitivät toimialan välituotteiden hinnanmuutoksen keskimäärin nollassa.

Toimialan 19 Kocsin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus lisäksi tuontipanosten hinnat kasvoivat merkittävästi toimialoilla 03 Kalastus ja vesiviljely (+14 prosenttia), 05_09 Kaivostoiminta ja louhinta (+9 prosenttia), 24 Metallien jalostus (+8 prosenttia) sekä 17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus (+8 prosenttia).

Tuontipanosten hinnat laskivat vuonna 2018 vain muutamalla toimialalla. Suurin lasku oli toimialalla 61 Televiestintä, jonka tuontipanosten hinnat putosivat 1,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Tilastokeskus julkaisee vuosittain kansantalouden tuotevirtoja kuvaavat tarjonta- ja käyttötaulukot sekä niistä johdetut panos-tuotos- ja analyysitaulukot. Nyt julkaistaan vuotta 2018 koskevat tiedot. Vuoden 2019 taulukot julkaistaan marraskuussa 2021.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Käyttö perushintaan 2018, milj. euroa, käyvin hinnoin.....4

Laatuseloste: Panos-tuotos 2018.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Käyttö perushintaan 2018, milj. euroa, käyvin hinnoin

	Välituotekäyttö	Kulutusmenot	Pääoman bruttomuodostus	Vienti	Yhteensä
A Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet	8 909	1 792	814	504	12 018
B Kaivostoiminta ja louhinta	8 598	. ¹⁾	-46	914	9 466
C Teollisuustuotteet	74 216	18 060	11 175	58 651	162 102
D Sähkö, kaasu, lämpö ja ilmastointi	6 508	3 061	34	128	9 731
E Vesi- ja jätehuoltopalvelut	3 695	481	22	326	4 523
F Rakennukset ja rakennustyöt	9 006	403	29 464	99	38 973
G Tukku- ja vähittäiskaupan palvelut	13 557	16 955	2 134	3 672	36 318
H Kuljetus- ja varastointipalvelut	18 768	3 209	87	5 971	28 035
I Majoitus- ja ravitsemispalvelut	3 085	7 305	2	136	10 529
J Tieto- ja viestintäpalvelut	14 314	3 502	3 845	7 581	29 240
K Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	8 357	5 198	12	428	13 995
L Kiinteistöalan palvelut	8 840	27 793	617	.	37 250
M Ammatilliset, tieteelliset ja tekniset palvelut	26 301	2 146	6 379	6 028	40 854
N Hallinto- ja tukipalvelut	13 766	1 481	24	3 067	18 338
O Julkisen hallinnon palvelut	3 278	16 237	11	127	19 653
P Koulutuspalvelut	1 565	11 539	5	30	13 139
Q Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut	2 213	28 231	1	15	30 459
R Taide-, viihde- ja virkistyspalvelut	561	4 858	216	50	5 685
S Muut palvelut	1 073	4 562	34	11	5 680
T Kotitalouspalvelut	.	242	.	.	242
. Tuotteiden käyttö yhteensä perushintaan	226 609	157 054	54 827	87 739	526 229
. Cif/fob-korjaus, vakuutus- ja rahtitulo	.	.	.	-985	-985
. Suomalaisien kotitalouksien ostot ulkomailla	.	3 705	.	.	3 705
. Ulkomaisten kotitalouksien ostot Suomessa	.	-3 042	.	3 042	
. Tuoteverot miinus tuotetukipalkkiot	8 287	19 712	4 141	14	32 154
. Välituotekäyttö/loppukäyttö yhteensä ostajanhintaan	234 896	177 429	58 968	89 810	561 103

1) Tieto on puuttuva.

Laatuseloste: Panos-tuotos 2018

1. Tilastotietojen relevanssi

Panos-tuotostilaston eli tarjonta- ja käyttötaulukoiden sekä niihin perustuvien panos-tuotostaulukoiden laadintaa säätelevä kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 21.5.2013: ESA 2010 Regulation: Council Regulation 549/2013. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suosittuun System of National Accounts 2008. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

Tarjonta- ja käyttötaulukot sekä niihin perustuvat panos-tuotostaulukot kuvaavat yksityiskohtaisesti kansantalouden tuotevirtoja. Ne soveltuvat tuotantotoiminnan rakenteen ja toimialojen välisten riippuvuuksien analysointiin. Tarjontataulukossa kuvataan tuoteryhmittäin kansantaloudessa käytettävien tavaroiden ja palvelujen tuotantoa eri toimialoilla sekä niiden tuontia. Käyttötaulukossa kuvataan tuoteryhmittäin näiden tuotteiden käyttöä eri toimialojen välituotteeksi sekä kotimaiseen loppukäyttöön ja vientiin. Tuotetiedot esitetään 2-numeroisella CPA-luokituksella (64 tuoteryhmää). Vastaavasti toimialojen tuotanto ja välituotekäyttö esitetään 2-numeroisella NACE-luokituksella (64 toimialaa).

Varsinaisessa symmetrisessä panos-tuotostaulukossa tarkastellaan toimialojen tuotosten käyttöä eri toimialojen välituotepanosiksi sekä loppukäyttöön 2-numeroisella NACE-luokituksella. Symmetrinen panos-tuotostaulukko (64 x 64 toimialaa) on muodostettu tarjonta- ja käyttötaulukoista markkinaosuusolettamuksella. Tuontituotteiden käyttö esitetään taulukossa toimialoittain ja loppukäyttöittäin omalla rivillään. Tuonnin käyttötaulukko esitetään erikseen, ja siitä selviää kunkin kotimaisen toimialan tuotekohtainen tuontituotteiden käyttö sekä tuontituotteiden tuotekohtainen loppukäyttö.

Toimialojen panoskerroinmatriisi osoittaa kunkin toimialan tuotosyksikköä kohden tarvitsemat välittömät panokset. Lisäksi panos-tuotostilasto käsittää myös ns. Leontiefin käänneismatriisin sekä eräitä siihen perustuvia analyysitaulukoita. Käänneismatriisi osoittaa, kuinka paljon yhden yksikön lisäys toimialan tuotoksen loppukäytössä kaikkiaan vaatii lisää tuotosta eri toimialoilla, kun otetaan huomioon sekä välittömät että välilliset vaikutukset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tarjonta- ja käyttötaulukoiden laadinnan lähtökohtana ovat kansantalouden vuositilinpidon ennakkolliset, tasapainottamattomat, tiedot. Laadinnassa kansantalouden vuositilinpidon tuotetaloustoimitiedot jaetaan eri tietolähteistä saatavien tuotetietojen mukaan tuoteryhmiin ja mukaan lisätään eräitä EKT 2010:n tarjonta- ja käyttötaulukoilta edellyttämiä luokituksia. Työn tuloksena syntyy tarjontataulukko perushintaan ja käyttötaulukko ostajanhintaan. Hinnanmuodostuserien (tuoteverot ja tuotetukipalkkiot sekä kaupan ja kuljetuksen lisät) avulla käyttötiedot muunnetaan perushintaisiksi tarjonta- ja käyttötaulukoiden tasapainotusta varten. Tasapainotuksen lopputuloksena syntyy tasapainotettu tuotetase, joka muodostaa samalla kansantalouden vuositilinpidon lopulliset tiedot ja jossa tarjonta on yhtä suuri kuin käyttö eikä tilastoeroa esiinny.

Tasapainotetuista tarjonta- ja käyttötaulukoista johdetaan panos-tuotostaulukot ns. markkinaosuusolettamuksella, jonka mukaan jokaisella tuotteella on oma tietty markkinaosuutensa riippumatta siitä, millä toimialalla se on tuotettu.

Perushintainen tarjontataulukko sekä ostajanhintainen käyttötaulukko laaditaan myös edellisen vuoden hinnoin.

Laadintamenetelmistä on laajemmin tietoa [menetelmäselosteessa](#).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Panos-tuotoksen sisältö, käsitteet, määritelmät on määriteltyjä EKT 2010 -käsikirjassa. Laskentamenetelmät on kuvattu yksityiskohtaisesti ”Eurostat Manual of Supply, Use and Input-Output Tables” -käsikirjassa. Panos-tuotoksen laadinnassa käytetään kaikkia mahdollisia tuotekohtaisia lähdeaineistoja. Jotta

tuoteryhmittäinen tarjonta ja käyttö saadaan tasapainoon, lähdeaineistojen perusteella laskettuja tuotetietoja joudutaan muuttamaan, lähdeaineistojen tietoihin tekemään korjauksia ja hakemaan kokonaisuuden kannalta oikeaa tietoa sovittamalla yhteen useita tietolähteitä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Panos-tuotos on vuositilasto, joka julkaistaan vuosittain. Vuotta t kuvaava panos-tuotostilasto julkaistaan joulukuussa t+2. Tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/pt/tau.html>. Tilastokeskus toimittaa tietoja maksullisena toimeksiantona tarkemmalla tuoteryhmä- ja toimialatasolla edellyttäen, että tiedonantajien tietosuoja säilyy.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastovuodesta 2010 lähtien taulukot ovat EKT 2010:n mukaisesti laadittuja taulukkoja. Taulukot on laadittu TOL 2008 -toimialaluokituksen ja CPA 2008 -tuoteluokitukseen perustuvan tuoteluokituksen mukaan. Tilastovuodesta 2015 lähtien taulukot ovat yhdenmukaisia 20.9.2019 julkaistujen kansantalouden vuositilinpidojen tietojen kanssa.

Tilastovuosien 2000–2009 taulukot ovat EKT 95:n mukaisesti laadittuja taulukkoja. Tilastovuosien 2008–2009 taulukot on laadittu TOL 2008 -toimialaluokituksen ja CPA 2008 -tuoteluokitukseen perustuvan tuoteluokituksen mukaan. Tilastovuosien 2000–2007 taulukot on laadittu TOL 2002 -toimialaluokituksen ja CPA 2002 -tuoteluokitukseen perustuvan tuoteluokituksen mukaan. Vuosien 2000–2007, 2008–2009, 2010–2014 ja 2015 taulukot eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Tilastovuosien 2000- 2014 lähtien taulukot eivät ole yhdenmukaisia 20.9.2019 julkaistujen kansantalouden vuositilinpidojen tietojen kanssa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Panos-tuotos on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa tuoterakennetiedon arviointiin käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedot saattavat poiketa muun muassa tasapainotuksesta johtuen lähdetilastojen tiedoista.

Panos-tuotos on ainoa koko talouden tuoterakenteita ja toimialojen välisiä riippuvuuksia kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Markku Rätty 029 551 2647

Ville Lindroos 029 551 3323

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

kansantalous@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Panos-tuotos 2018, Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute